

Estratègies sectorials per a la prevenció de la caudofàgia i per evitar l'escuat rutinari en porcí

Resum

La implementació dels requeriments particulars de la Directiva 2008/120/CE sobre la protecció de porcs, han estat el subjecte de diferents reunions organitzades per la UE des de 2013 amb els Estats Membres, organitzacions implicades en la producció porcina, científics i experts del sector. A partir d'aquestes trobades, la comissió ha adoptat una Recomanació (2016) per a l'aplicació de la Directiva 2008/120/EC, establint estàndards mínims per a la protecció dels porcs en relació a les mesures per reduir la necessitat de tallar cues. A partir de la publicació de la Recomanació del 2016, l'interès de la UE per tal que la implementació de la normativa fos efectiva ha estat creixent, i s'han dut a terme auditories a diversos països de la UE, entre ells Espanya.

Per tant, trobar estratègies per evitar la caudofàgia que funcionin en les condicions productives i climatològiques de Catalunya és cabdal pel sector per tal de poder donar resposta a la UE sobre si és possible evitar l'escuat rutinari en porcí.

Objectius

L'objectiu principal d'aquest projecte ha sigut estudiar en les condicions productives intensives de Catalunya l'eficàcia de diferents estratègies per a prevenir la caudofàgia, així com avaluar diferents factors de risc del desencadenament de possibles brots de caudofàgia. Amb aquests objectius, el projecte ha donat eines als ramaders de porcí de Catalunya per respondre a un requeriment legal, que representa un repte sectorial, però també ha aportat informació sobre si és possible no escuar de manera rutinària, la qual cosa aconseguiria un altre objectiu estratègic important a llarg termini: augmentar el benestar animal.

Descripció de les actuacions dutes a terme en el projecte

ACTIVITAT 1. Establir i consensuar les estratègies de prevenció de caudofàgia adequades a cada empresa participant.

ACTIVITAT 2. Avaluació de l'eficàcia de les estratègies de prevenció de la caudofàgia.

ACTIVITAT 3. Avaluació de diferents factors de risc associats a la caudofàgia.

ACTIVITAT 4. Avaluació a l'escorxador de la incidència de lesions en les cues.

Resultats finals i recomanacions pràctiques

Malgrat que no era l'objectiu de l'estudi comparar les estratègies entre sí, perquè hi ha massa factors aleatoris que ho impedeixen, de les estratègies per a la prevenció de la caudofàgia provades destaquen resultats com:

- *Baixar la Densitat*: ha mostrat un efecte positiu en una major longitud de cua tant en granja com en escorxador, però en canvi la severitat de les lesions a la transició no va millorar gràcies a la baixa densitat.
- *Millorar l'enriquiment ambiental*: la millora de l'enriquiment ambiental de les "cadenaes" soles a materials més manipulables i fibrosos ha mostrat efectes beneficiosos sobre les lesions a les cues. De la comparació entre "corda" i "palla" penjada en una granja de l'estudi s'ha observat que els resultats de la corda han estat millors a nivell de longitud i severitat de lesions en l'escorxador.
- *Dieta amb tranquil·litzants i feromones*: aquestes dues estratègies no han mostrat uns efectes determinants sobre l'estat de les cues.

- 1) Que un dels **moments més crítics** a nivell de percentatge d'animals amb lesions, així com en severitat i frescor d'aquestes lesions **és al final de la transició (Figura 1)**. Com es detallarà en

el següent apartat, en aquesta visita és en la que s'observen menys animals amb cap lesió a la cua, i aquest percentatge es va recuperant al llarg de l'engreix.

Cal tenir present en aquest punt, però, que per animals escuats es va fer servir un índex d'avaluació global, mentre que pels de cua intacta es van avaluar 4 atributs. El què l'anàlisi conjunta de tots els indicadors ens indica és que en garrins sense escuar es produeixen més mossegades durant la transició, la qual cosa fa que finalment perdin una part de la cua. En el moment d'engreix, es recupera el percentatge de cues d'animals no escuats que s'avalua com a "sense lesió", tot i que la llargada ha disminuït amb el temps, cosa que indica que la lesió de transició ha cicatritzat com ho fa la que provoca l'escuat. Aquest resultat coincideix amb el fet que l'atribut "inflamació" de la cua també s'avalua com a menor en l'engreix comparat amb la transició.

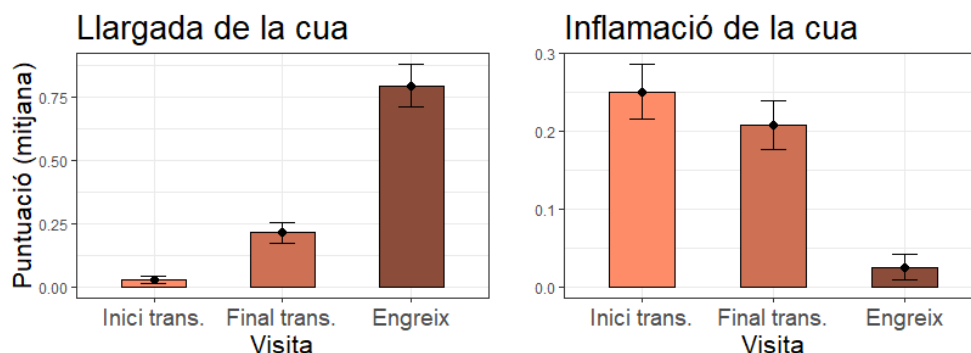

Figura 1. Evolució de la llargada de la cua i de la inflamació de la lesió al llarg del temps

- 2) Les **lesions a les orelles**, que pot ser un altre punt on es redirigeixi la conducta exploratòria, també empitjoren al final de la transició (**Figura 2**). En el següent apartat es discutirà en relació a animals escuats i no escuats.

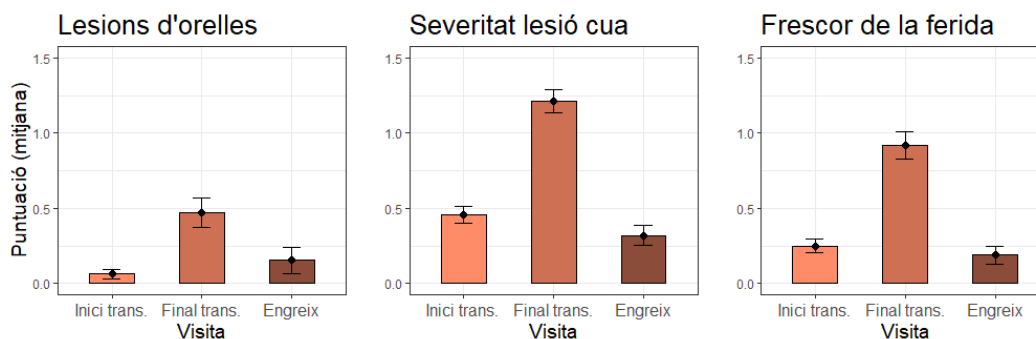

Figura 2. Avaluació al llarg del temps de les lesions a les orelles, severitat de lesions i frescor de lesions a la cua

- 3) El percentatge d'animals avaluats com a "sense lesions" (escuats) o amb "severitat nul.la" (no escuats), és més baix al final de la transició comparat amb l'inici de la transició o l'engreix. Concretament, en **animals escuats el % d'animals avaluats com a sense lesió va ser de 93,6%, 77,3% i 87,75%**, respectivament. En els **animals NO escuats**, aquests **percentatges de severitat 0 van ser de 65%, 30,6%, 78,24%, respectivament**. D'aquí se'n constaten dues conclusions trobades també en estudis previs: (1) quan no es practica l'escuat es produeixen més mossegades de cua; (2) en animals escuats també s'observen lesions, malgrat que la seva severitat no sigui tan greu i sovint no visible pels ramaders. Però és un aspecte que no es pot menystenir, perquè els brots de caudofàgia que sí que afecten al ramader s'inicien molt probablement a partir del fet que hi ha aquestes mossegades inicials que indiquen una reducció en la possibilitat de fer una conducta exploratòria adequada.

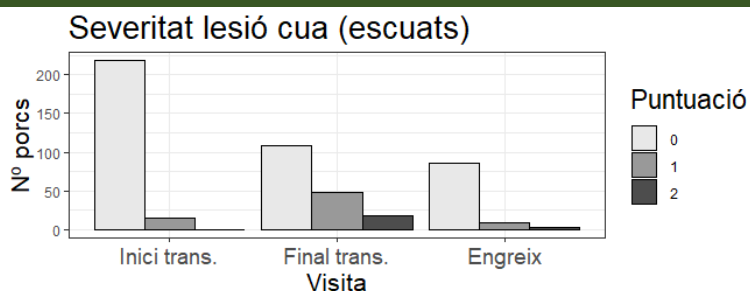

Figura 3. Evolució de la lesió de la cua al llarg del temps en porcs ESCUATS

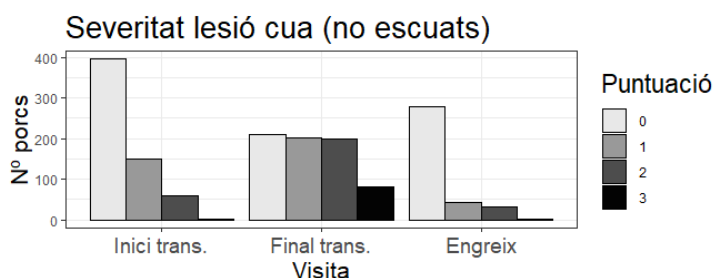

Figura 4. Evolució de la severitat de la lesió de la cua al llarg del temps en porcs NO ESCUATS

4) El **percentatge de lesions a les orelles i al cos** va ser també significativament superior **al final de la transició i va ser significativament superior en animals escuats en relació als NO escuats**. Aquest és un aspecte interessant a considerar perquè malgrat que les lesions a les orelles no són percebudes en general per part dels ramaders com un problema econòmic, o de benestar, el fet que es produeixin i significativament més en porcs escuats podria ser un indicador que la mateixa situació de falta d'un entorn adequat per a fer conducta exploratòria que pateixen els porcs no escuats, es dona en els escuats, que redirigeixen aquesta necessitat cap a les orelles que poden resultar més atractives (sobretot si la longitud les cues tallades és molt curta com sol ser freqüent a Catalunya).

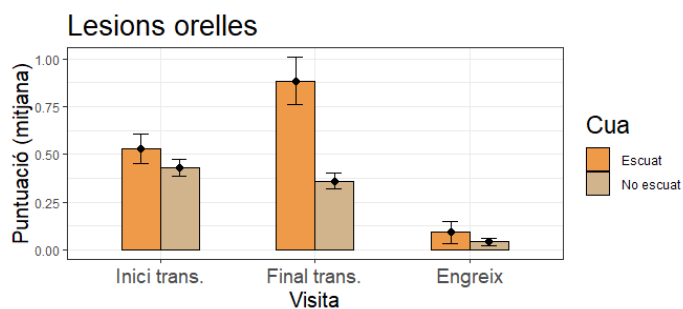

Figura 5. Evolució de les LESIONS EN LES ORELLES AL LLARG DEL TEMPS en porcs escuats i no escuats

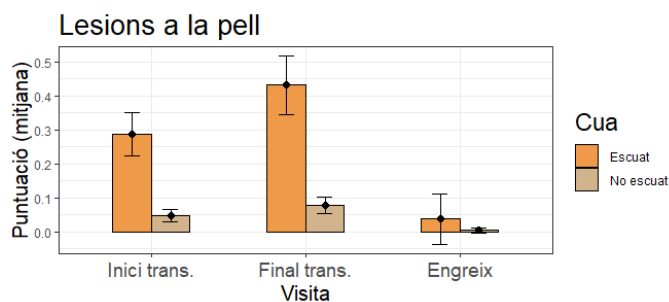

Figura 6. Evolució de les LESIONS A LA PELL AL LLARG DEL TEMPS en porcs escuats i no escuats

- 5) A nivell de dades recollides a escorxador, es constata la dificultat de tenir traçabilitat fina, la qual cosa caldria treballar molt bé si es volgués implementar algun sistema d'avaluació de l'estat de les cues en aquest nivell. Malgrat això, va ser possible obtenir dades interessants, com per exemple, que la longitud mitjana de la cua d'animals NO ESCUATS va ser dels 20,5 ($\pm 6,33$)cm cm, que està per sota dels dels 24-26cm presentats en articles recents de treballs publicats amb dades de porcs a Finlàndia, on l'escuat està prohibit des de fa més de 10 anys. Si la longitud s'avalua entre els que es van categoritzar com a "cua intacta, sense lesió" es va trobar un valor de 25,5 ($\pm 6,13$)cm de longitud, també per sota dels 30,6cm descrits en aquest altre article amb dades de 15000 porcs. Cal ser molt cautelós a l'hora d'avaluar aquests resultats, primer perquè en aquest estudi es van només avaluar al voltant de 1000 porcs a escorxador i segon per les dificultats de traçabilitat ja esmentades. Malgrat això, és una dada que indica que encara queda camí per recórrer per assolir resultats òptims en la prevenció de la caudofàgia.

Conclusions

La principal conclusió d'aquest estudi referma la idea que la prevenció de la caudofàgia és complexa degut a la seva naturalesa multifactorial. És molt important de cares al futur:

-Treballar en millorar els sistemes d'avaluació de riscos a nivell de granja, per tal de poder aportar dades adaptades per cada granja i sistema productiu sobre quines són les intervencions a fer en aquella granja. NO hi ha solucions universals, si no que cal avaluar cada granja i ser capaços d'identificar els riscos en aquella granja, i preparar les estratègies preventives d'acord amb això.

-L'escorxador pot ser un punt de recollida de dades més objectiu i més fàcil d'avaluar que en la pròpia granja, però cal establir un molt bon sistema de traçabilitat i fer que les dades d'escorxador siguin utilitzades pels ramaders a nivell informatiu i de millora.

Líder del Grup Operatiu

ENTITAT: ASSOCIACIÓ CATALANA DE PRODUCTORS DE PORCÍ

E-MAIL DE CONTACTE: porcat@porcat.org

Coordinador del Grup Operatiu

ENTITAT: INNOVACC

E-MAIL DE CONTACTE: innovacc@lota.cat

Altres membres del Grup Operatiu (perceptors d'ajut)

ENTITAT: GRANGES TERRAGRISA S.L.

ENTITAT: CORPORACIÓN ALIMENTARIA GUISSONA S.A.

ENTITAT: SELECCIÓN BATALLÉ S.A.

Altres membres del Grup Operatiu (no perceptors d'ajut)

ENTITAT: IRTA

E-MAIL DE CONTACTE: emma.fabrega@irta.cat

Àmbit/s temàtic/s d'aplicació

Ramaderia i benestar animal

Àmbit/s territorial/s d'aplicació

PROVINCIA/ES: BARCELONA, GIRONA, LLEIDA

COMARCA/QUES: BARCELONÈS, LA SELVA, SEGARRA, OSONA

Difusió del projecte: publicacions, jornades, multimèdia... (Indicar enllaços)

Presentació del projecte en jornades PATT

- Bioseguretat, benestar i salut animal en explotacions porcínes, 29 de març de 2019 a Banyoles.
- Bioseguretat, benestar i salut animal en explotacions porcínes, 22 de maig de 2019 a Lleida.
- Gestió de l'escuat en porcí, 18 de juny de 2019 a Lleida.

- Gestió de l'escuat en porcí, 21 de juny de 2019 a Monells.

Altres presentacions

- Congrés Congreso Sociedade Cientifica Suinocultura a Portugal realitzat el dia 14 de novembre de 2019
- 5th International Workshop on Tail biting realitzat el 17 i 18 de Febrer del 2020.
- Presentació del projecte a Congrés referent a Benestar animal celebrat a Cork
- 8th International Conference on the Assessment of Animal Welfare at Farm and Group level on IRTA va presentar el projecte en data de 18 d'agost de 2021

Entrevista a Michael Agerley sobre " Com reduir la caudofàgia, l'experiència danesa", publicada el 10 de juliol de 2020. Veure la notícia al següent link: https://www.porcat.org/ca/noticies/com-reduir-la-caudofagia-l-experiencia-danesa_2729/

Pàgina web del projecte

<https://www.innovacc.cat/2021/08/09/estrategies-sectorials-per-a-la-prevencio-de-la-caudofagia-i-per-evitar-lescuat-rutinari-en-porci-3/>

Altra informació del projecte

DATES DEL PROJECTE	PRESSUPOST TOTAL
Data d'inici: juliol 2019	Pressupost total: 212.000,00 €
Data final: setembre 2021	Finançament DARP: 86.640,00 €
Estat actual: Executat	Finançament UE: 65.360,00 €
	Finançament propi: 60.000,00 €

Amb el finançament de:

Projecte finançat a través de l'Operació 16.01.01 (Cooperació per a la innovació) a través del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2020.

Ordre ARP/133/2017, de 21 de juny, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts a la cooperació per a la innovació a través del foment de la creació de grups operatius de l'Associació Europea per a la Innovació en matèria de productivitat i sostenibilitat agrícoles i la realització de projectes pilot innovadors per part d'aquests grups, i Resolució ARP/1282/2018, de 8 de juny, per la qual es convoca l'esmentat ajut.